

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Prawa Pracy
Dyrektor
dr Jakub Szmit

DPP-IV.056.2.2024
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Agata Jankowska

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Szanowna Pani,

Działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w zakresie właściwości Departamentu Prawa Pracy, uprzejmie informuję, że Pani petycja z dnia 10 października br. w sprawie wykreślenia zapisu zawartego w § 89 ust. 2, pkt 1-3 (*dotyczącego wyposażania pracowników w odpowiednie środki ochrony indywidualnej podczas prac w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych*) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. nr 129, poz. 844, z późn. zm.) – dalej jako „rozporządzenie w sprawie OPBHP” – została rozpatrzona negatywnie.

Uzasadnienie

Na wstępie należy podkreślić, iż w dniu 20 listopada 2021 r. weszło w życie rozporządzenie zmieniające rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie OPBHP (Dz. U. poz. 2088). Aktualizacja rozporządzenia OPBHP została poświęcona między innymi środkom ochrony indywidualnej – dalej jako „ŚOI” – i wynikała z konieczności transpozycji do prawa polskiego Dyrektywy Komisji (UE) 2019/1832 z dnia 24 października 2019 r. zmieniającej załączniki I, II, III do Dyrektywy 89/656/EWG w odniesieniu do dostosowań o charakterze czysto technicznym.

W nowej dyrektywie zmieniono przede wszystkim sposób postrzegania ŚOI; przyjęte zostało założenie, iż w pierwszej kolejności mają być rozpatrywane zagrożenia, które występują na stanowisku pracy, a dopiero do nich odpowiednio mają zostać dobierane ŚOI. Załączniki zmienionej dyrektywy zawierają wytyczne, które mają ułatwić pracodawcom dobór ŚOI stosownie do zagrożeń określanych na podstawie oceny ryzyka zawodowego i występujących w miejscu pracy, a także w zależności od rodzaju prowadzonej działalności oraz sektora gospodarki.

Stąd też w załączniku nr I wymienia się zagrożenia związane z częściami ciała, które mają być chronione przez ŚOI podkreślając jednocześnie, iż wykaz nie powinien być traktowany jako wyczerpujący, gdyż to właśnie ocena ryzyka zawodowego ma określić szczegółowe potrzeby w zakresie zapewniania odpowiednich ŚOI.

W załączniku nr II określono z kolei typy wyposażenia ochrony indywidualnej w odniesieniu do zagrożeń, przed którymi zapewniają one ochronę. W tym przypadku również zaznaczono, że lista wymienionych typów zagrożeń może nie być kompletna.

Konsekwentnie, załącznik nr III zawiera niepełną listę działalności i sektorów gospodarki, które mogą wymagać stosowania środków ochrony indywidualnej.

Na podstawie wytycznych zawartych w wyżej wymienionych załącznikach powstały szczegółowe zasady stosowania środków ochrony indywidualnej, które stanowią załącznik do rozporządzenia zmieniającego w sprawie OPBHP z 2021 r.

W § 1 tego załącznika, a także w treści otrzymanej petycji zaznaczono, iż ŚOI dobiera się i stosuje odpowiednio do występujących na stanowisku pracy zagrożeń określonych na podstawie oceny ryzyka zawodowego oraz uwzględniając warunki występujące w danym miejscu pracy, wymagania ergonomii i stan zdrowia pracownika.

Jednocześnie w § 3 załącznika podkreślono, iż dostarczane pracownikom środki ochrony indywidualnej:

- 1) nie mogą same z siebie stanowić źródła zagrożenia;
- 2) dobiera się w taki sposób, aby były dopasowane do pracownika lub wyposażone w regulację umożliwiającą ich dopasowanie;
- 3) w przypadku występowania więcej niż jednego zagrożenia i konieczności jednoczesnego stosowania kilku środków ochrony indywidualnej dopasowuje się je względem siebie w sposób niepowodujący zmniejszenia właściwości ochronnych tych środków.

Powyższe przepisy rozporządzenia zmieniającego nie stoja w sprzeczności z przepisami pierwotnego rozporządzenia z dnia 26 września 1997 r. w sprawie OPBHP, zgodnie z którym pracownik wchodzący do wnętrza zbiornika powinien być wyposażony w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, a w szczególności:

- 1) szelki bezpieczeństwa z linką umocowaną do odpowiednio wytrzymałego elementu konstrukcji zewnętrznej;
- 2) hełm ochronny i odzież ochronną;
- 3) sprzęt izolujący ochronny układu oddechowego,

gdź dobra praktyka jest podawanie w aktach prawnych w randze rozporządzenia ogólnych, praktycznych wymagań, które mają ułatwić podejmowanie odpowiednich działań przez pracodawców. Natomiast ostateczna decyzja co do doboru odpowiednich ŚOI, jak już wspomniano powyżej, zawsze będzie należała do pracodawcy i wynikać będzie z rzetelnie przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego oraz zagrożeń występujących w miejscu pracy.

Na koniec warto jeszcze nadmienić, iż zgodne z ogólnodostępnymi źródłami, synonimami określenia „w szczególności” zawartego w § 89 ust. 2 rozporządzenia w sprawie OPBHP z 1997 r., w zależności od kontekstu, mogą być takie słowa jak: *głównie, między innymi, na ogół, najczęściej, na przykład, przeważnie, w pierwszej kolejności, zazwyczaj itd.*

Wyrażenie „w szczególności” przytoczone w ww. rozporządzeniu w zakresie ŚOI stosowanych podczas prac prowadzonych w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń zamkniętych nie odnosi się zatem do zbioru zamkniętego możliwych do zastosowania ŚOI, lecz do niepełnej listy proponowanych przez ustawodawcę ŚOI, w jakie pracodawca może wyposażyć pracownika.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
dr Jakub Szmit
Dyrektor
Departamentu Prawa Pracy
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/